

SKOGSSTYRELSENS
PRODUKTER & TJÄNSTER

Naturvärdesinventering i
samband med Gällivare
kommuns upprättande av
detaljplan på delar av fastighet
Gällivare 18:13, Gällivare
kommun.

SKOGSSTYRELSEN

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster är benämningen på Skogsstyrelsens uppdragsverksamhet. Vi är experter inom det skogliga området och erbjuder i dagsläget ett utbud bestående av cirka 40 fasta tjänster, kombinerat med skräddarsydda tjänster utifrån kundernas behov inom hela vårt kompetensområde. Uppdragsverksamheten hålls separerad från myndigheten och är självfinansierande.

Uppdragsgivare

Norconsult AB

Tidpunkt för utförd inventering

September 2022

Inventeringen utförd av

Maria Johansson

Rapporten skriven av

Maria Johansson

Fotograf

Maria Johansson

Granskning utförd av

Kristina Thureson

Ärendenummer

U072974

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Uppdrag	5
2.2	Inventeringsområdet	5
3	Metodik	6
3.1	Naturvärdesinventering enligt svensk standard	6
3.2	Detaljeringsnivå	6
3.3	Utförare och kompetens	7
3.4	Tidpunkt för fältarbete	7
3.5	GIS	7
3.6	Miljöpåverkan	7
3.7	Förstudie	7
3.8	Fältinventering	8
3.9	Naturvärdesbedömning	8
3.10	Naturvärdeobjekt	8
3.11	Landskapsobjekt	9
3.12	Övriga områden	9
3.13	Naturvärdesklasser	9
3.14	Naturtyper	10
3.15	Artobservationer	10
4	Resultat	10
4.1	Allmän beskrivning av inventeringsområdet	10
4.2	Vegetation	11
4.3	Skogstillstånd	11
4.4	Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt	11
	N1. Naturvärdesobjekt – 2,3 hektar, naturvärdesklass 3	12
4.5	Formellt skyddade områden	14
4.6	Natura 2000-typer	14
4.7	Artfynd	14
4.8	Osäkerhetsfaktorer	15
5	Källor och referenser	16

1 Sammanfattning

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Norconsult AB i september 2022 genomfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard. Detta då Gällivare kommun avser att upprätta detaljplan på delar av fastighet Gällivare 18:13, Gällivare kommun.

Rapporten innehåller resultat från naturvärdesinventering på fältnivå med detaljeringsgraden medel med detaljerad artredovisning.

Det inventerade området utgörs bland annat av gallrad tall-barrblandskog samt en äldre barrblandskog som genomkorsas av Dundretbäcken.

Naturvärdesinventeringen resulterade i ett naturvärdesobjekt, klass 3.

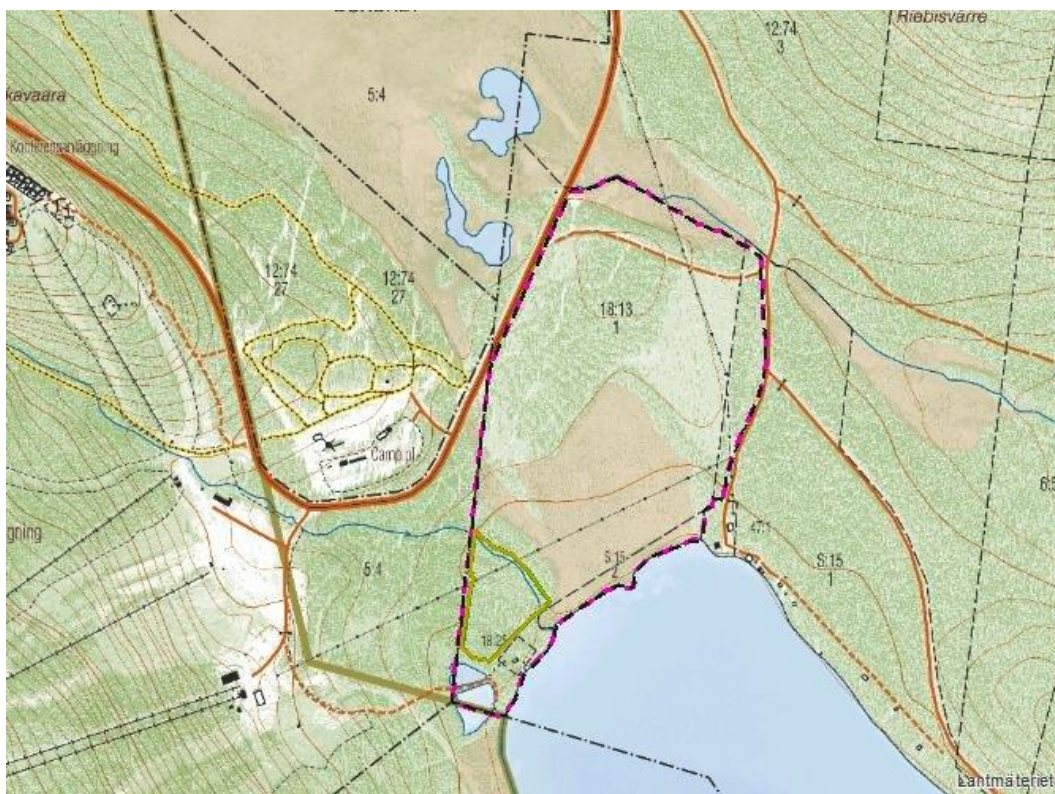
2 Inledning

2.1 Uppdrag

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Norconsult AB i september 2022 utfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard. Detta då Gällivare kommun avser att upprätta detaljplan på delar av fastighet Gällivare 18:13, Gällivare kommun, med syfte att skapa nytt område för bostäder.

2.2 Inventeringsområdet

Det aktuella området är cirka 39 hektar och beläget öster om berget Dundret, Gällivare kommun.

Översiktskarta över inventeringsområdet som är markerat med streckad vinröd färg. Mittkoordinat 7454513, 745248. Skala ca 1:10 000.

Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. De indelas i naturvärdesklass 1, 2 och 3, där naturvärdesklass 1 håller högsta art- och biotopvärde. Triviala delar omnämns endast med kort beskrivning.

3 Metodik

3.1 Naturvärdesinventering enligt svensk standard

Skogsstyrelsens naturvärdesinventering sker enligt en metodik som är fastställd av Swedish Standards Institute (SIS) och som beskrivs i – ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning”, svensk standard SS 199000:2014. ”Teknisk rapport SIS-TR 199001” kompletterar standarden och fungerar som stöd vid genomförande av NVI.

Naturvärdesinventeringen omfattar identifiering av geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse.

Följande moment ingår i naturvärdesinventering på fältnivå:

- Förstudie med identifiering av potentiella naturvärdesobjekt och beskrivning av inventeringsområdet
- Fältinventering, avgränsning och beskrivning av naturvärdesobjekt
- Bedömning av naturvärdesobjektens naturvärde i olika naturvärdesklasser
- Fältinventering, identifiering, avgränsning och beskrivning av eventuella landskapsobjekt
- Rapportering

Naturvärdesinventeringen kombinerar en sammanställning av befintliga kunskapsunderlag med inventering i fält. Bedömningen av områdets naturvärden grundar sig därför både på tidigare kända uppgifter och på nya uppgifter från denna fältinventering.

3.2 Detaljeringsnivå

Naturvärdesinventeringen är utförd med detaljeringsgrad medel med detaljerad artredovisning.

Det innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta av 0,1 hektar eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer samt en bredd av 0,5 m eller mer. Identifierade naturvårdsarter koordinatsätts och redovisas även i artportalen.

Alla geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ner till minsta obligatoriska karteringsenhet redovisas som naturvärdesobjekt. I de fall vi upptäcker mindre objekt i fält som kan redovisas utan avsevärt merarbete, så redovisas dessa också.

Vid fältinventeringen noterar vi även Natura 2000-naturtyper som överstiger minsta obligatoriska karteringsenhet.

3.3 Utförare och kompetens

Maria Johansson har utfört naturvärdesinventeringen (förstudie, fältinventering, naturvärdesbedömning och rapportering).

Våra minimikrav för inventerare är högskoleexamen inom skog eller biologi eller motsvarande grundutbildning utan högskolestatus, högskoleutbildning i ämnet naturvårdsbiologi minst 15 högskolepoäng (hp) eller motsvarande utbildning utan högskolepoäng, Skogsstyrelsens grundkurs i nyckelbiotopinventeringsmetodik, Skogsstyrelsens utbildning i signalartskännedom, genomförande av klassificering, avgränsning och registrering av minst fem nyckelbiotoper av skiftande karaktär under handledning, deltagande i kalibreringsövning för nyckelbiotoper i fält varje kalenderår, Skogsstyrelsens utbildning i naturvärdesinventering enligt svensk standard samt relevant artkunskap. Dessutom krävs erfarenhet av liknande uppdrag eller genomförande med handledning av annan erfaren inventerare.

Maria Johansson uppfyller ovanstående krav samt har kunskap och erfarenhet av relevant kunskapsunderlag. Hon har förmåga att göra naturvärdesbedömningar och avgränsningar, att finna och identifiera relevanta naturvårdsarter samt biotopkvaliteter av betydelse för biologisk mångfald i de naturtyper som naturvärdesinventeringen avser.

3.4 Tidpunkt för fältarbete

Fältinventeringen utfördes under september 2022. Kompletterande foton togs i oktober 2022.

3.5 GIS

Med hjälp av GIS redovisades geografiska avgränsningar för inventeringsområdet, naturvärdesobjekt och landskapsobjekt samt även objektens nummer (identiteter). Vi använder koordinatsystemet SWEREF99.

3.6 Miljöpåverkan

Vid naturvärdesinventering sker miljöpåverkan främst i form av transporter. Inför varje naturvärdesinventering gör Skogsstyrelsen en planering i syfte att minimera transportsträckan genom att i möjligaste mån använda lokalt placerad personal. Transportslag och bränsleslag övervägs i syfte att minimera förbrukningen av fossila bränslen.

3.7 Förstudie

Naturvärdesinventeringen inleddes med kartstudier över inventeringsområdet för att hitta de, ur naturvårdessynpunkt, mest intressanta områdena. Skogsstyrelsen har för sina kartstudier tillgång till ett gediget GIS-baserat material med kartor, flygfoton, satellitbilder, skogsdata och olika typer av inventeringar utförda av Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen samt ideella organisationer. De tidigare kända värden som kontrollerades särskilt var bl.a. följande:

- Nyckelbiotoper och områden med naturvärden
- Våtmarker med naturvärden
- Sumpskogar
- Flora- och faunafynd
- Vattendrag med flodpärlmussla
- Formellt skyddade områden som naturvårdsavtal, biotopskydd, naturreservat och nationalparker
- Områden som planeras få formellt skydd
- Natura 2000-områden
- Riksintressen för naturvård eller kulturmiljövård

3.8 Fältinventering

Ortofoton och satellitbilder användes som underlag vid fältinventeringen. Den omfattade samtliga potentiella naturvärdesobjekt som identifierades vid förarbetet. Utföraren genomskötte dessutom inventeringsområdet efter ytterligare naturvärdesobjekt. Varje del av inventeringsområdet besöktes på plats utom områden som lätt kunde överblickas och bedömas på håll eller i aktuella flygbilder och som uppenbart saknade positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. föryngringsytor.

Utföraren använde den utrustning och de hjälpmedel som var nödvändiga för att identifiera, avgränsa, naturvärdesbedöma och dokumentera naturvärdesobjekt samt landskapsobjekt.

Varje naturvärdesobjekt dokumenterades i normalfallet med representativt foto eller film.

3.9 Naturvärdesbedömning

I samband med fältinventeringen utfördes en naturvärdesbedömning. Den innebär en bedömning av ett geografiskt områdes betydelse för biologisk mångfald. Art och biotop användes som bedömningsgrunder.

Bedömningsgrunden art omfattar naturvårdsarter (skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter) och artrikedom. Då används arter som vi har noterat i fält samt uppgifter om tidigare fynd som fortfarande kan finnas kvar.

Bedömningsgrunden biotop omfattar två aspekter; biotopkvalitet samt sällsynthet och hot. Med biotopkvalitet avses allt det som formar en biotop eller en livsmiljö (utom naturvårdsarter och artrikedom, däremot hanteras nyckelarter som en biotopkvalitet). Viktiga biotopkvaliteter som tillmäts betydelse är naturlighet, processer och störningsregimer, strukturer, element, kontinuitet, naturgivna förutsättningar, förekomst av nyckelarter, läge, storlek och form.

3.10 Naturvärdeobjekt

Naturvärdesobjekten utgörs, i de flesta fall, av en sammanhängande yta med en dominerande naturtyp. Olika biotoper kan finnas inom en naturtyp. Ett

naturvärdesobjekt kan, utöver den dominerande naturtypen, innehålla mindre ytor som tillhör andra naturtyper. Naturvärdesobjektet tilldelas slutligen en naturvärdesklass.

3.11 Landskapsobjekt

Landskapsobjekt kan komplettera naturvärdesobjekt och innebär att naturvärden av landskapsekologisk karaktär redovisas som geografiska områden.

Landskapsobjekt har identifierats och avgränsats

- när landskapets positiva betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse
- när de ingående naturvärdesobjekten tillsammans ger förutsättningar för naturvårdsarter som är knutna till ett landskap med en kombination av olika naturtyper snarare än till enskilda naturtyper
- när områden utanför naturvärdesobjekten tillsammans med de ingående naturvärdesobjekten skapar en helhet som har positiv betydelse för biologisk mångfald.

Landskapsobjekten tilldelas inte naturvärdesklass.

3.12 Övriga områden

Övriga områden är benämningen på de ytor som inte avgränsats som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt på aktuell nivå och detaljeringsgrad. De omfattar områden med lågt naturvärde och områden som har positiv betydelse för biologisk mångfald, men som till ytan är för små för att rimligen kunna identifieras.

3.13 Naturvärdesklasser

Naturvärdesbedömningen resulterar antingen i att objektet har lågt naturvärde eller hamnar i någon av naturvärdesklasserna 1, 2 eller 3.

Områden med låga naturvärden har inte använts vid avgränsningen av naturvärdesobjekt. Naturvärdesklass 4 används enbart om det har beställts som ett tillägg.

- **Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1**
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2**
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3**
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss naturtyp med naturvärdesklass 3 behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men bedöms vara av särskild betydelse för att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4**
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Ingår endast som tillägg.

3.14 Naturtyper

Under fältarbetet har identifierade biotoper grupperats efter naturtyper. Skogsstyrelsen har, som stöd vid naturvärdesbedömning och beskrivning av olika naturtyper, använt ”Teknisk rapport SIS-TR 199001”.

3.15 Artobservationer

Vi registrerar fynd av naturvårdsarter i Artportalen samt redovisar dem även under ”Resultat”. Benämningen av arter följer så långt det är möjligt Dyntaxa.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Det aktuella området är cirka 39 hektar och beläget återfinns öster om berget Dundret i Gällivare kommun. I norr avgränsas området av vägen mot sport- och skidanläggningen på Dundret. I väster och öster tar skogsmark vid. I söder finns en relativt öppen våtmark och här utgör sjön Harrträsket gräns. Skogen är i huvudsak av tall-barrblandskogskaraktär. Inom objektet återfinns en cirka 12 årig föryngringsyta, ett gallringsbestånd samt äldre barrblandskog. Genom den sistnämnda rinner Dundretbäcken som är upptagen i Natura 2000. Både gallringsbeståndet samt den äldre barrblandskogen finns dokumenterat som skogar vilka kan ha lång skoglig kontinuitet.

Östra delen av inventeringsområdet domineras av medelålders gallrad tall-barrblandskog.
Koordinat 7454660, 745238. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

4.2 Vegetation

Skogsmarkens vegetation inom det inventerade området utgörs till stora delar av frisk blåbärsristyp. I den äldre granskogen finns mindre partier som utgörs av fuktig starrfräkentyp. Längs med Dundretbäcken är miljön fuktig-blöt med starrfräken, vide och dvärgbjörk.

4.3 Skogstillstånd

Skogen inom det inventerade området berör fastigheten Gällivare 18:13 som ägs av privat markägare. Skogsmarken utgörs av tall-barrblandskogar och har hög grad av påverkan.

4.4 Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Naturvärdesinventeringen resulterade i ett identifierat naturvärdesobjekt med naturvärdesklass.

Tabell 1. Sammanfattning av naturvärdesobjekt

Ob- jekt nr	Natur- värdes- klass	Beskrivning	Areal (ha)	X-koordinat	Y-koordinat
				Koordinatsystem: SWEREF99	
N1.	3	Barrblandskog	2,3	7454146	745066

N1. Naturvärdesobjekt – 2,3 hektar, naturvärdesklass 3

Naturvärdesobjektet består av luckig, olikåldrig granskog med inslag av en del björk. Området är genomgående påverkat av träduttag vilket skapar ett restskogsintryck. Det finns naturvärdesträd av gran spritt i objektet och viss förekomst av död ved i form av rötade granlågor. Även av björk förekommer enstaka substrat i form av döende björk samt björklågor. Det är påtagligt med hänglav i objektet. Marktypen är i huvudsak frisk blåbärsristyp, och det finns inslag av starr-fräken. Kring Dundret bäcken är miljön blötare och delar är av sumpskogskaraktär. Bäckens meandrar något och är av svämkaraktär. Inom naturvärdesobjektet finns en nyckelbiotop registrerad, N 705-2009.

Detalj karta över naturvärdesobjekt 1, som är avgränsad med brun polygon. Mittkoordinat 7454164, 745065. Skala ca 1:6000.

N1. Naturtyp
Skog och träd.

N1. Biotop/er
Västlig taiga.

N1. Naturvärdeklass
Klass 3 – påtagligt naturvärde. Motiveringen är att objektet utgörs av olikåldrig granskog med en förekomst av naturvärdsarter. Dock är skogen genomgående påverkad, biotop kvalitéer artförekomster finns men i låg omfattning.

N1. Naturvårdsarter

Vedsvampar knutna till gran har påträffats på ett flertal ställen inom det inventerade området, exempelvis rosenticka och granticka. Allmänt med spår av födosökande hackspettar.

N1. Tidigare inventeringar

Området är tidigare inventerat av Skogsstyrelsen, där en del av är registrerad som nyckelbiotop.

Dundretbäcken. Koordinat 7454195, 745067. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

Granskog. Koordinat 7454132, 745077. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

4.5 Formellt skyddade områden

Inga formellt skyddade områden finns inom inventeringsområdet.

4.6 Natura 2000-typer

Både sjön Harrträsket och Dundretbäcken ingår i Natura 2000.

4.7 Artfynd

Vid naturvärdesinventeringen påträffades ett antal naturvårdsarter (skyddade arter inklusive fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter).

I tabell 2 redovisas naturvårdsarter som påträffats inom inventeringsområdet.

Tabell 2. Naturvårdsarter (skyddade arter, rödlistade arter, signalarter, typiska arter och ansvarsarter) noterade inom inventeringsområdet under inventeringen.

Art	Kategori*	Naturvärdes- objekt	Koordinat
Mossor			
Lavar			
Knottrig blåslav <i>Hypogymnia bitteri</i>	NT	N1	7454145 745090
Svamp			
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT	N1	7454220 745085
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT	N1	7454215 745087
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT	N1	7454142 745094
Violmussling <i>Trichaptum laricinum</i>	NT	N1	7454116 745103
Granticka <i>Phellinus abietis</i>	NT	N1	7454176 745042
Granticka <i>Phellinus abietis</i>	NT	N1	7454175 745055
Rosenticka <i>Fomitopsis rosea</i>	NT	N1	7454130 745040
Vedticka <i>Phellinus viticola</i>	S	N1	7454130 745052
Kärlväxter			
Insekter			
Fåglar			
Spillkråka <i>Dryocopus martinus</i>	NT	N1	7454163 745051
Större hackspett <i>Dendrocopos martius</i>	-	N1	7454083 745009
Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>	NT	-	7454577 7451141

* Skyddade arter anges som (S) fridlyst, siffran efter syftar på olika paragrafer i artskyddsförordningen, (H) Habitatdirektivet, siffran syftar på olika bilagor i direktivet. Hotkategori anges för rödlistade arter: (RE) Försvunnen (i regionalt perspektiv), (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad och (DD) Kunskapsbrist (Gärdenfors, U. (Ed.). 2010). S anger att arten använts som signalart i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare, J. (ed.) 2010). ÅoB anger att arten använts som signalart i Ängs- och betesmarksinventeringen. ÅGP anger att arten omfattas av ett åtgärdsprogram. Typiska arter anges som (T). Ansvarsarter anges (A). Arter som saknar beteckning har av utföraren bedömts som naturvårdsintressanta. Där ingen referens anges i kommentaren svarar utförare för artuppgiften. Koordinat anges i SWEREF99.

4.8 Osäkerhetsfaktorer

-

5 Källor och referenser

ArtDatabankens Artportal - www.artportalen.se

Artdatabanken, rödlistan 2020; <https://www.arterdatabanken.se/rödlistan>

Karström, M. 1993: *Indikatorarter som biologisk inventeringsmetod*. In “*Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten [Indicator species as a biological inventory method]*”. In “G. A. Olsson & M. Gransberg, (Eds.), *Indicator species for the identification of natural forests in the province of Norrbotten, Sweden.*” pp 19-96. Swedish Environmental Protection Agency Report 4276.

Länsstyrelsernas GIS-tjänster.

Mossberg, B, Stenberg, L. (ed.) 1996: *Den Nordiska floran*.

Nitare, J. (ed.) 2019: *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen.

Sveriges geologiska undersökning, SGU - www.sgu.se

Skogens Pärlor - www.skogsstyrelsen.se

Skogsstyrelsen 2020: *Handbok Nyckelbiotopsinventering*. Skogsstyrelsen.

Skogsstyrelsen 2021: *Skogsmarksflora*. Skogsstyrelsen.

Swedish Standards Institute (SIS), 2014: *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning, SS 199000:2014*.

Swedish Standards Institute (SIS), 2014: *Teknisk rapport SIS-TR 199001*.

Vi finns nära dig!

Skogsstyrelsen erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster inom det skogliga området. Vi har kontor över hela landet, vilket gör att vi alltid finns nära dig med en mycket god lokal kännedom. Som kund hos oss kan du alltid känna dig trygg eftersom vi är opartiska och inte drivs av ett vinstintresse.

För mer information

Ring 020-35 90 00

besök oss på www.skogsstyrelsen.se/produkter

eller maila oss på produkter@skogsstyrelsen.se